

Toimittajan työ kaupunkilehdessä

Toimitustyön haasteet ja vaatimukset

Tarja Tyni

Viestinnän koulutusohjelma

Monimediajournalismi

Medianomi (AMK)

TORNIO 2012

TIIVISTELMÄ

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Tekijä(t):	Tarja Tyni
Opinnäytetyön nimi:	Toimittajan työ kaupunkilehdessä. Toimitustyön haasteet ja vaatimukset
Sivuja (joista liitteitä):	28 (3)
<p>Tässä työssä käsittelen toimittajan työtä kaupunkilehdessä. Suurimpana tiedonlähteenä olen käyttänyt työharjoittelun kautta saatuja tietoja, eli omia kokemuksia, tarkkailemalla työympäristöä ja haastatteleamalla toimittajia.</p> <p>Alussa kerron mikä on kaupunkilehti ja selvitän tarkemmin, millainen kaupunkilehti Meri-Lapin Helmi on. Jatkaen vielä teoriaosaa, käyn läpi juttuaiheiden valintaa, juttutyyppejä kaupunkilehdessä, juttujen paikallistamista.</p> <p>Teososan alkuvaiheessa tutkin toimitustyön elementtejä, johon liittyy toimitustyön rytmi Meri-Lapin Helmi -lehdessä ja miten lehtijuttu syntyy. Tutkin viimeksi mainittua asiaa myös omien kokemuksieni kautta.</p> <p>Teososan loppuvaiheessa käyn läpi toimittajan haasteita kaupunkilehdessä. Toimittajan työhön kaupunkilehdessä kuuluu juttujen kirjoittamisen lisäksi valokuvaaminen, kuvien käsittely ja lehtijuttujen taittaminen. Tutkin asiaa omien kokemuksieni ja haastatteluiden avulla.</p>	
Asiasanat: toimittaja, kaupunkilehti, valokuvaaminen, paikallistaminen, juttutyypit, taittaminen.	

ABSTRACT

KEMI-TORNIO UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Author:	Tarja Tyni
Thesis title:	Journalism in city newspaper, with a specific reference to challenges and requirements
Pages (Appendices):	28 (3)
<p>In this work I deal with journalists' work in a city newspaper called Meri-Lapin Helmi. My main source for this work was the information and experience that I gained during my traineeship period, and by observing the environment and interviewing other journalists.</p> <p>At the beginning of my thesis, I discuss what a city newspaper is and find out more closely what kind of a city newspaper Meri-Lapin Helmi is. In the theory part I discuss how the story themes and topics are chosen, what the story types are and how the stories can be localized.</p> <p>In the functional part I also deal with the elements of editorial office, including the working rhythm in the Meri-Lapin Helmi newspaper and the discussion of how the story emerges. I discuss these issues also through my own experiences.</p> <p>At the end of the functional part I discuss what the challenges are involved in journalists' work in city newspapers. Journalists' work in city newspapers included writing the stories together with photographing, using PhotoShop and pagination of the stories. In my thesis, I mostly rely on information from my own experiences and interviews of other journalists.</p>	
Keywords: journalist, city newspaper, photographing, locating, story types, pagination	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTARCT

1 JOHDANTO	5
2 MIKÄ ON KAUPUNKILEHTI.....	6
3 KAUPUNKILEHTI MERI-LAPIN HELMI.....	8
4 JUTTUAiheiden VALINTA.....	9
4.1 Juttuaiheiden ideointi.....	9
4.2 Juttutyypit kaupunkilehdessä.....	12
4.3 Juttujen paikallistaminen.....	16
5 TOIMITUSTYÖN ELEMENTIT.....	19
5.1 Jutun synty.....	20
5.2 Toimitustyön rytmi.....	23
6 TOIMITTAJAN HAASTEET.....	25
6.1 Valokuvaus ja kuvankäsittely.....	26
6.2 Taittaminen.....	27
7 YHTEENVETO JA POHDINTA.....	31
LÄHTEET.....	33
LIITTELUETTELO 1 - 3.....	37

1 JOHDANTO

Lähtiessäni miettimään opinnäytetyöni aihetta, pohdin mikä olisi minulle sopivin ja kiinnostavin aihe. Huomasin, että lehtityö on minulle tärkeä asia ja aiheen rajaaminen oli senkin vuoksi helppoa, koska olin aloittamassa työharjoittelun kaupunkilehdessä. Päätin tehdä työni toimittajan työstä kaupunkilehdessä. Työn liitteenä on kolme lehtijuttua, jotka tein Meri-Lapin Helmi -lehteen. Kerron myös kyseisistä jutuista tässä työssäni, lähinnä siitä miten ne valmistuivat. Työni oli siis toiminnallinen ja tutkielmani produktina oli oma lehtikokemukseni työharjoittelun kautta. Esittelen seuraavissa kappaleissa lisää opinnäytetyöni taustoja, mitkä olivat työni kannalta hyvin tärkeitä. (Hakala 2004, 131.)

Lähdin aluksi tarkastelemaan työssäni toimittajan työtä kaupunkilehti Meri-Lapin Helmessä. Halusin valottaa itselleni tutkimukseni kautta millaista toimittajan työ kaupunkilehdessä on. Alussa käyn läpi yleisesti, mikä on kaupunkilehti ja millainen kaupunkilehti Meri-Lapin Helmi on. Neljännessä luvussa pohdin, mistä toimittaja saa ideat juttuihinsa. Pohdin asioita muun muassa omien kokemuksieni ja tukihaastatteluiden kautta. Opinnäytetyöni oli tyyliltään tekemällä tutkimista. Toiminnallisen työn raportissa ja produktiosiossa pohdin omien näkemyksieni suhdetta toisten näkemyksiin. (Vilka & Airaksinen 2003, 79.) Samoin toimin kaupunkilehdissä esiintyvien juttutyyppeiden kanssa ja sen miten jokin kansallinen uutinen paikallistetaan.

Toimitustyön elementit olivat tärkeä osa ottaa mukaan tähän työhön, sillä niitä pohtimalla selvisi, miten lehtijuttu syntyy ja millainen toimitustyön rytmi kaupunkilehti Meri-Lapin Helmessä on.

Työni loppupuolella käsittelen myös toimittajan haasteita kaupunkilehdessä. Kaupunkilehden toimittajalta vaaditaan moni-osaamista eikä työ ole pelkästään lehtijuttujen tuottamista. Kerron toimittajan haasteista valokuvaamiseen, kuvien käsittelyyn ja valmiiden lehtijuttujen taittamiseen jotka liittyvät haasteisiin. Pohdin myös, voiko jutun teon yhteydessä toinen elementti, teksti tai kuva, jäädä joskus toisarvoiseen asemaan.

2 MIKÄ ON KAUPUNKILEHTI

Työni rajautui kaupunkilehteen ja tässä vaiheessa työtä on selvää, että käyn aluksi millainen ja mikä on kaupunkilehti. Rajaus oli myös tarkka näin, koska liika muiden lehtien tutkiminen olisi mennyt aiheen ohitse. (Hakala 2000, 39.) Kaikkien peruskäsitteiden määrittäminen on yksi tutkimuksen lähtökohdista, joten siksi näin työn alkupuolella selvitan aluksi tarkemmin, mikä oikeastaan on kaupunkilehti. (Hirsjärvi, Remes & Saja-vaara 1997, 144–145.)

Kaupunkilehti on jollakin tietyllä paikkakunnalla tai paikkakunnilla ilmestyvä sanomalehti. Sanomalehdet, kuten myös kaupunkilehdet voivat olla sidonnaisuutensa kannalta puoluelehtiä tai täysin puolueettomia. (Wikipedia Foundation 2012, hakupäivä 3.3.)

Suuri osa kaupunkilehdistä kuuluu nykyään Sanomalehtien Liittoon. Jäsenlehtien määrä kasvoi vuoden 2010 alusta 33 kaupunkilehdellä. (Sanomalehtien Liitto 2010, hakupäivä 3.3.2012.) Kaupunkilehtien Liitto lopetti toimintansa vuonna 2009. (Yrittäjälinja 2010, hakupäivä 3.3.2012.)

Sanomalehdet jaotellaan valtakunnallisiin lehtiin, maakuntalehtiin, aluelehtiin, paikallislehtiin ja ilmaisjakelulehtiin. (Wikipedia Foundation 2012, hakupäivä 3.3.)

Kaupunkilehdet ilmestyvät yleensä kerran tai kaksi kertaa viikossa ja ne ovat tabloid-mallisia lehtiä. Tabloid on kooltaan puolet ns. broadsheet-formaatista. Suomessa tabloid-sivuformaatin yleinen leveys on 280 millimetriä ja korkeus 400 millimetriä. (Wikipedia Foundation 2011, hakupäivä 21.1.2012.)

Kaupunkilehdet ovat yleisesti levikiltään pienempiä kuin päivittäin ilmestyvät lehdet. Rahoituksensa ne saavat suurimmalta osin ilmoitus- ja mainosmyynnistä. Päivittäin ilmestyville lehdille ja kaupunkilehdille ilmoitus- ja mainosmyynti on kuitenkin yhtä elintärkeää.

Viime vuosina kaupunkilehdet ovat kasvaneet muita sanomalehtiä nopeammin. Kaupunkilehdet tavoittavat sanomalehtiä paremmin myös nuoria lukijoita. (Wikipedia Foundation 2012, hakupäivä 3.3.2012.) Sanomalehtien Liiton viime vuonna teettämä Medioiden mielikuvat -tutkimus TNS Gallupilla osoittaa, että nuoret ja aikuiset pitävät sanomalehtiä muita mediamuotoja huomattavasti uskottavampina ja yhteiskunnallisesti vastuullisempina. (Sanomalehtien Liitto 2010, hakupäivä 3.3.2012.)

TNS Gallupin mukaan sanomalehtien vahvoissa puolissa korostuvat myös niiden turvallisuus, laadukkuus, asiantuntevuus ja paikallisuus. Lisäksi tutkimuksesta selviää kuinka suuri osa sanomalehtiä lukevista kävi äänestämässä eduskuntavaaleissa ja luku päivittäin lukevien kohdalla on prosentuaalisesti lähes 80 ja verkkoversioiden kohdalla prosenttiluku on samaa luokkaa. (Medioiden mielikuvat 2010, hakupäivä 3.3.2012.)

Sanomalehdet eivät mielestäni katoa. Edellä mainittu tutkimuskin osoittaa, että sanomalehdet ovat ihmisille tärkeitä. Paperiversiota on miellyttävämpi selailta ja se tuntuu myös paljon luotettavammalta kuin mikään muu. Mutta sitä ei voi sanoa, ettei muista medioista televisio tai radio olisi luotettavia. Sanomalehdellä on pitkä historia, sillä pikku-uutisia sisältävät sanomalehdet alkoivat ilmestyä Euroopassa 1600-luvun alussa. (Median maailma 2004, hakupäivä 11.3.2012.) Ehkä tämän pitkän historian vuoksi sanomalehteä pidetään luotettavana ja yhteiskunnallisesti vastuullisempana.

Kaupunkilehdissä näkyy enemmän ajattomia juttuja. Kaupunkilehdet erottuvat muullakin tavalla isommista lehdistä. Lähinnä siinäkin, että niissä on vähemmän työntekijöitä. Monet kaupunkilehdet käyttävätkin avustajia juttujen tekemiseen, koska yksi tai kaksi vakituista toimittajaa päätoimittajan lisäksi eivät välttämättä pysty tai ehdi kirjoittamaan kaikista mielenkiintoisista aiheista. Toimittajien lisäksi kaupunkilehdissä on yleensä ilmoitus- ja mainosmyyjiä.

3 KAUPUNKILEHTI MERI-LAPIN HELMI

Seitsemän vuotta toiminnassa olleen kaupunkilehti Meri-Lapin Helmen päätoimitus sijaitsee Kemissä. Toinen toimisto on Torniossa. Meri-Lapin Helmi ilmestyy kerran viikossa. Ilmestymispäivä on keskiviikko ja sen jakelumäärä on joka viikko yli 30 000. Meri-Lapin Helmi -lehdellä on myös oma näköislehti Internetissä. (Kelhä 27.1.2012.)

Meri-Lapin Helmi ilmestyy Kemin lisäksi Keminmaassa, Simossa, Torniossa ja Haaparannalla. Toimituksessa on töissä päätoimittajan lisäksi yksi toimittaja, muita avustajia sekä kaksi myyntineuvottelijaa. Meri-Lapin Helmi kuuluu Alma Media konserniin ja Sanomalehtien Liittoon. (Kelhä 27.1.2012.)

4 JUTTUIHEIDEN VALINTA

4.1 Juttuaiheiden ideointi

On loogista, että tässä vaiheessa työtä tulee juttuaiheiden ideointi. Tutkimuksen kannalta lehtijuttujen aiheiden ideointimenetelmien käsittely on tärkeää, koska ideointi kuuluu toimittajan työhön entistä enemmän. (Hakala 2004, 105, 106.)

Journalistin ammattiin liittyy asioita, jotka on otettava huomioon jokapäiväisessä työssä. Juttuja tehdessä ja niitä julkaistessa, toimittaja on aina vastuussa lukijoilleen. Lukijoiden on tiedettävä, mitä omassa tai lähikunnassa tapahtuu. Tiedonvälitystä koskevat ratkaisut kuuluvat myös toimittajan työn kuvaan. Jos toimittajaa yritetään rajoittaa tiedonvälityksessä, hänellä on oikeus torjua tähän liittyvä painostus tai houkuttelu. Työssään journalistin on pyrittävä mahdollisimman totuudenmukaiseen tiedonvälitykseen. Haastattelutilanteessa tai sen jälkeen jutun valmistuksen aikana, toimittajan on tarkistettava epäselviltä tuntuvat asiat. Jos toimittaja unohtaa tarkistaa asioita, saattaa haastateltava ottaa yhteyttä toimitukseen vaatien oikaisua virheellisistä tiedoista. Kun on kyse yhteiskunnallisesti merkittävistä uutisista, tällöin täytyy aina korjata asiavirheet. Uutisen aihe voi tässä tapauksessa hyvinkin olla ihmisille merkityksellinen ja siksi käsiteltävien asioiden totuudenmukaisuus ja asiayhteyksien selvyys on tärkeää. (Journalistiliitto, 2012, hakupäivä 21.1.2012.)

Journalisti ei saa käyttää asemaansa väärin tehdessään juttua. Hän ei myöskään saa käsitellä aiheita, joihin mahdollisesti liittyy jollain tavalla henkilökohtainen hyötyminen. Toimittaja ei saa koskaan vaatia tai vastaanottaa mitään etuja, jotka voivat vaarantaa riippumattomuuden tai ammattietiikan. (Journalisti liitto, journalistin ohjeet 4, hakupäivä 21.1.2012; Mäntylä 2004, 102.)

Tiedotusvälineet eivät ainoastaan kerro, mitä yhteiskunnassamme tapahtuu, vaan juttujen pitäisi myös herättää keskustelua. Silloin, kun keskustelua halutaan herättää, tiedotusvälineiden on pyrittävä etsimään ja tuomaan esiin erilaisia vaihtoehtoja yhteiskunnan toimintojen päämääristä. Keskustelun herättäjän pohjalta tiedotusvälineitä kutsutaan yhteiskuntamme vahtikoiriksi suhteessa poliitikkojen, viranomaisten ja talouselämän toimintaa. (Huovila 2004, 8.)

Tiedotusvälineiden kutsumisesta yhteiskunnan vahtikoiriksi, tulee ensimmäisenä mieleen isot mediat, kuten Yle tai MTV, jotka pystyvät olemaan sellaisia, koska niiden ”ääni” kuuluu laajemmalle alueelle uutisia kerrottaessa. Mutta kun on kyse pienemmästä mediasta, kuten tässä kaupunkilehdistä, ne pystyvät olemaan vahtikoiria vain pienessä mittakaavassa, jos silloinkaan. Tällöin puhutaan mielestäni vain sen alueen ”vahtimisesta” missä kaupunkilehti ilmestyy.

Ensisijaisena päämääränä on pyrkiä antamaan lukijalleen niin objektiivista tietoa kuin toimittajan journalistisilla taidoilla on mahdollista. Tämä seikka tietenkin vaatii sen, että toimittaja suhtautuu jokaisessa jutussaan esille tuleviin asioihin kriittisesti, eli toimittaja ei voi toimia jutun niin sanottuna asianajajana, eikä minkäänlaisena vastustajanakaan. Se kenen näkökulmasta jotain asiaa tarkastellaan, eli näkökulman valinta, on ensimmäinen askel kriittisyyteen. Kaiken jutunteon lähtökohtana pitää olla kriittinen ja tutkiva asenne. (Huovila 2004, 44, 45.)

Meri-Lapin Helmessä työskentelevän toimittajan Taina Nuutinen-Kallion mukaan ideat juttuihin saa arkisesta elämästä, kun ihmiset ottavat yhteyttä toimitukseen, Internetiä selailemalla tai muista lehdistä. Nuutinen-Kallio toteaa, että juttuaiheiden ideointi vaatii kuitenkin aikaa. (Nuutinen-Kallio 13.1.2012.)

Tätä edellistä päätelmää tukee myös Meri-Lapin Helmen päätoimittaja Annemari Kelhän johtopäätös, että ideoita saa omasta ympäristöstään Kelhän mukaan sosiaalisten mediaa hyödyntämällä toimittaja voi saada uusia ideoita ja näkökulmia. Hyvä keino Kelhän mielestä on myös alueiden lehtien seuraaminen. (Kelhä 27.1.2012.)

Kelhän mukaan juttuideoista kannattaa aina keskustella muiden kanssa, koska syntynyt idea ei ole koskaan täysin valmis. Kelhän mielestä ideoinnissa auttaa se, että päättää etukäteen millainen jutusta tulee ja millaisen tilan juttu tarvitsee lehdestä. Lopullinen päätäntävalta jutun valmistumiselle on kuitenkin vasta haastattelun jälkeinen hetki, jolloin näkee, saako jutusta sellaisen kuin oli tarkoitus. Kelhä muistuttaa, että monesti eteen tulee myös tilanteita, jolloin on hyvä idea, mutta ei ketään sopivaa haastateltavaa. Kelhä painottaa paikallisuuden olevan aina pääasiallinen kriteeri juttuja suunniteltaessa. Samaa juttua ei ole myöskään mielekästä julkaista kaikissa paikallisissa lehdissä. (Kelhä 27.1.2012.)

Nuutinen-Kallion ja Kelhän päätelmät tukevat omia kokemuksiani. Olen huomannut, että toimittaja todella saa juttuaiheensa omasta ympäristöstään ja niitä lähteitä kannattaa varsinkin kaupunkilehden toimittajan käyttää hyväkseen. Aiheita on olemassa runsaasti, ja toimittajan on osattava poimia joukosta ne kaikkein mielenkiintoisimmat, jotka palvelevat myös lukijaa. Välillä juttuaiheet kaatuivat siihenkin, että samasta aiheesta on tulossa juttu johonkin toiseen paikalliseen lehteen.

Työharjoittelussa ollessani sai vapaasti ideoida omiakin aiheita ja onhan se suotavaa. Aina ei ideoinnille ole kuitenkaan aikaa, koska monesti työn alla on paljon isoja tai pieniä juttuja, jotka on saatava valmiiksi seuraavaan lehteen. Usein juttuaiheet tulevat valmiina päätoimittajalta. Mutta loppujen lopuksi jokaisen jutun sai tehdä vapain käsin, kunhan katsoi että sille asetetut raamit pysyivät kohdallaan.

Jokaisella tiedotusvälineellä on olemassa rajalliset resurssit.

Aina ei onnistuta tekemään juttuja kaikista asioista, ja se johtuu joko henkilö-, aika-, -tai tilaresurssien puutteesta. (Huovila 2004, 48.)

Juttuaiheiden valinnassa toimittajan työ on sidoksissa hänen omaan aikaansa. Aiheiden valintoihin vaikuttavat muiden tiedotusvälineiden ja lähinnä myös toimittajan omat näkemykset uutisen aiheesta ja sen vaikutuksesta muuhun yhteiskuntaan. On tärkeää, että toimittaja kertoo asioista, jotka ovat kertomisen arvoisia. Toinen asia, joka vaikuttaa valintoihin, on yhteiskunnan toimittajan työlle asettamat raamit, eli se, miten vapaasti toimittaja on yhteiskunnan toimijoita jutuissaan voinut kohdella. Kolmas asia on juttuvalintaan vaikuttava kaupallisuus eli näkemys siitä, millainen on kova ja myyvä juttu. (Huovila 2004, 51.)

Ideointia tarvitaan määräjain toistuvan, ajankohtaisen tapahtuman käsittelyn ideoinnissa. Esimerkiksi äitienpäivä on sellainen aihe, josta kirjoitetaan usein samalla tavalla kuin ennenkin. Aikaa myöten tämän tyyppiset jutut alkavat toistaa itseään. Tällainen ilmiö ei ole tiedonvälityksen kiinnostavuuden eikä asiasisällön pohjalta välttämättä järkevää. Olisi siis hyvä löytää uusia tapoja vanhoihin käsittelytapoihin ja siten saada asiaan uutta syvyyttä. (Huovila 2004, 73.)

Huonoistakin ideoista voi saada aikaan hyviä, kun niille antaa aikaa kehittyä. Ideointimenetelmillä löytää hyviä aiheita, kuten esimerkiksi aivoriihellä. Aivoriihen hienous onkin siinä, että jokainen siihen osallistuja voi ehdottaa ideoita laidasta laitaan eikä niitä kannata liikaa kritisoida. (Kotilainen 2003, 117.)

4.2 Juttutyypit kaupunkilehdessä

Juttutyypeillä voi jäsentää ja selkeyttää lehtien sisältöä. Juttutyypit on hyvä tunnistaa, koska päätoimittaja tai joku muu voi pyytää toimittajalta tietyn tyyppistä juttua. Jos puhutaan esimerkiksi featuresta, se tarkoittaa ajatonta juttua. Uutisten ja ei-uutisten välillä sanomalehdissä on tarkka jako. Kaikkien juttutyypien rajat ovat kuitenkin veteen piirretty viiva. Esimerkiksi asiantuntija-artikkelit, haastattelut, kolumnit ja mielipidekirjoitukset ovat lähtökohdiltaan ja toteutuksiltaan erilaisia. Silti ne kaikki ovat juttuja. (Kotilainen 2003, 65.)

Uutinen on objektiivinen juttumuoto ja se välittää asiatietoa. Juttutyyppejen välimuotoja ovat raportti, reportaasi, sekä erilaiset tausta-artikkelit sekä kaunokirjalliseen kerrontaan perustuvat jutut. Objektiivisten asioiden varaan rakentuvat yleensä taustajutut. On kuitenkin selvää, että asioiden valinta ja myöhemmin jutussa tuleva tulkinta ovat usein subjektiivisia ja tosiasioihin perustuvia. Mieli-pidejutut sidotaan objektiivisiin taustaseikkoihin. (Huovila 2004, 124.)

Journalismissa juttutyypit edustavat usein tottumus- tai perinnepuolta. Uutisten rakennetta on huomattavasti muovannut pitkä journalistinen teollisuusperinne. Uutinen on sen myötä tullut sellaiseksi kuin se tänä päivänä on. Täysin todellisia vaihtoehtoja muun muassa ingressille tai kärjellään seisovan kolmion rakenteelle ei ole kuitenkaan löydetty. Lehdissä näkyvät juttutyypit eivät elä ikuisesti. Uusia juttutyyppejä syntyy tai kuolee koko ajan pois. Erilaiset juttutyypit ovatkin tavallaan toimittajan eräänlainen työkalupakki. (Pietilä 1995, 116.)

Lehdissä näkyvät elämäntapasivustot ja erilaiset kuluttamista käsittelevät erikoissivustot ovat yleistyneet sanomalehdissä. Yleensä tällaisissa jutuissa lukijaa puhutellaankin valintoja tekevänä kuluttajana kuin tietoa etsivänä kansalaisena. (Kolari 2009, 150.)

Lehdet häviävät uutisoinnin nopeudessa sähköisille välineille, usein kuitenkin vain periaatteessa. Uutinen on aina ollut minkä tahansa lehden perusjuttuja. Paikallisjournalismissa on aika lailla välttämättömyyskin, että lehdissä julkaistaan kunnallisia uutisia. Kerran tai kaksi kertaa ilmestyvä lehti ei välttämättä pysty julkaisemaan suuria uutisia, eli ns. skuppeja, mutta pienempi lehti voi käyttää hyödykseen ennakkoon tehtyä uutista. (Pietilä 1995, 116.)

Lehtien toimituksiin tulvii päivittäin valtavasti ulkopuolista materiaalia. Tämän kaiken materiaalin toivotaan pääsevän näin helposti julkisuuteen. Tästä voi tehdä ainakin kahdenlaisia johtopäätöksiä, eli toimittajien ei tarvitse juosta jatkuvasti jokaisen tiedonmu-
run perässä, vaan tietoa tulee pyytämättä. Materiaalia on saatavilla asioiden julkisuuden ja avoimuuden vuoksi. Kaikenlaiset organisaatiot tiedottavat heille tärkeistä asioista ja pyrkivät sitä kautta myös julkisuuteen. Julkisuudesta on alkanut tulla aika olennainen osa liiketoiminnan ja vaikuttamisen pelikenttä. Samalla tiedottaminen on ammattimais-
tunut. (Kangaspunta 1995, 122.)

Jokaiseen juttutyyppiin liittyy omanlaisensa kuvitus. Lehden lukijalle annetaan taval-
laan valmiiksi eteen se, millaisesta jutusta on kyse. Juttutyypin päättelemine on help-
poa pelkän kuvan perusteella. Henkilöistä olevat kuvat ovat hyvä esimerkki kolumnien
tai henkilökuvien kuvituksissa. Arvostelu jutuissa kuvien tehtävänä on vakuuttaa lukija
kriitikon näkemyksistä ja toisaalta se antaa lukijalle mahdollisuuden verrata arvostelijan
näkemystä omaansa. (Rouhiainen 1995, 72.)

Juttu -ja kuvatyypillä on yksi ero. Niiden välinen ero löytyy siinä, että kuvalla on al-
kuperäiskappale tyypinsä. Kun sama kuva julkaistaan yhä uudelleen, se väkisin altis-
tuu juttutyypin mukaiseksi. Molemmilla tyypeillä vaikuttaminen lukijoiden valintaan
esimerkiksi lehdistön kilpailussa sähköisten viestinten kanssa on tärkeää. Lukijoiden
mielenkiinnon lisäämisessä painettuja viestimiä kohtaan, erilaisten juttutyyppeiden tark-
kaan suunniteltu käyttö on merkittävää ja tärkeää. (Rouhiainen 1995, 73.)

Päätoimittaja Annemari Kelhän mukaan kaupunkilehden yleisimpiä juttutyyppejä ovat
perusuutinen, joka kertoo jostain paikallisesta tärkeästä asiasta, erilaiset arvostelut, ku-
ten näyttelyistä tai elokuvista kertovat ja henkilöhaastattelut. Tyypillisiä juttutyyppejä
ovat myös toimituksen sähköpostiin tulleista tiedotteista tehdyt lyhyet uutiset. Kelhän
mukaan perinteisissä paikallislehdissä näkee henkilökuvien lisäksi myös reportaaseja.
(Kelhä 27.1.2012.)

Työharjoittelun aikana kirjoitin muutamia henkilöhaastatteluja, mutta mukaan mahtui myös muita ajattomia juttuja. Kaupunkilehdissä toimittajat tekevät siis pääasiassa paikallisista tai lähikunnissa tapahtuvista asioista lehtijuttuja. Toimittaja pääsee jopa tekemään gallupeja, jos lehdessä on sellainen palsta olemassa. Joskus juttutyypit määräytyivät myös sen kautta, millainen tema Meri-Lapin Helmi lehdessä sattui olemaan. Yksittäisiä teemoja ei kuitenkaan ollut joka viikko.

Kirjoitin muutamia tema-aiheisia juttuja Meri-Lapin Helmi -lehteen ja yksi niistä oli opiskeluun liittyvä jutun. Haastattelin kahta nuorta opiskelijaa, jotka olivat käyneet ulkomailla työssäoppimassa. Aiheesta sai näin tehtyä hyvin lukijoille läheisemmän ja myös paikallisuutta, koska opiskelijat olivat torniolaisia. Aiheen oli tarkoitus tavoittaa etenkin nuoria, jotka pohtivat esimerkiksi opiskeluun lähtöä ulkomaille.

Tämä kyseinen juttu kulkee nimellä Työssäoppiminen ulkomailla avartaa. Aiheesta oli tullut lehden toimitukseen juttuvinkki, jossa oli mainittu myös henkilöt joita pystyi pyytämään haastatteluun. Sovin molempien kanssa yhteisen haastatteluajan. Kuva aiheutti kuitenkin enemmän vastusta kuin haastattelun tai jutun rakenne.

Haastateltavat olivat olleet Englannissa työssäoppimassa ja ajattelin, että kuvassa voisi olla jotain englanttiin liittyvää. Mitään Englantiin liittyvää haastateltavat eivät kuitenkaan pystyneet hankkimaan ja aloin pohtia millaisen kuvan voisin ottaa. Jutun kuvassa haastateltavat pitelevät A4-kokoista paperia, joihin molemmat kirjoittivat parhaana koetun asian Englannista. Mielestäni kuva ei tässä tapauksessa jäänyt toisarvoiseen asemaan.

Yksi kirjoittamistani henkilöhaastatteluista oli eläkkeelle jääneestä satamakuraattorista. Tähän juttuun tuli valmis juttuvinkki toimitukseen. Tässä tapauksessa oli kohtuullisen helppoa saada kuvaan mukaan kyseisen henkilön todellista puolta. Haastattelu tapahtui Merimieskirkossa ja kuvalle sai hyvät puitteet, sillä siellä haastateltava oli tehnyt työtä monia vuosia ja kohdannut ihmisiä ympäri maailman.

Tein Meri-Lapin Helmi -lehteen myös joitakin gallup-tyyppisiä kokosivun juttuja erilaisista aiheista, kuten ystävänpäivä ja työpukeutuminen. Jälkimmäiseen sain valmiin idean toimittaja Taina Nuutinen-Kalliolta. Lehteen oli tulossa yrittäjäyhteisö ja eri alojen yrittäjien työpukeutumisesta sai hyvän pienen jutun kyseiseen teemaan. Tässä jutussa oli mukana kuusi eri alojen yrittäjää, joilta kyselin työpukeutumiseen liittyviä asioita. Kaikista kuudesta yrittäjästä tuli kuvat ja kuvien alle lyhyet kommentit.

Ajattomien lehtijuttujen näkymiseen eniten kaupunkilehdissä päätoimittaja Annemari Kelhän mukaan tähän on olemassa kaksi syytä. Ensimmäinen on se, että toimittajien on tehtävä juttuja, jotka voi siirtää myöhempänä ajankohtana ilmestyvään lehteen. Tällaisia ovat muun muassa henkilöjutut. Tämä johtuu siitäkin, että lehden sivumäärä voi muuttua odottamatta. (Kelhä 27.1.2012.)

Toisena syynä tähän Kelhä pitää toimituksen sähköpostiin tulevia valmiita tiedotteita, joista monet toimittajat saattavat tehdä oman versionsa ja merkitä jutun tekijäksi itsensä. Nämä ovat Kelhän mukaan niin sanottuja täytejuttuja, joita lehdissä näkee useasti. Tällaisten käyttöön liittyy Kelhän mielestä moraalisia ongelmia, joita hän suosittelee välttämään. Kertyneiden ajattomien juttujen joukosta voi aina myös tarvittaessa poistaa jotakin lehden sivumäärään nähden. (Kelhä 27.1.2012.)

On totta, että valmiista tiedotteista toimittajan tekemiin ja omaa nimeä kantaviin juttuihin liittyy moraalisia ongelmia. Esimerkiksi se, että muokattuun tiedotteeseen laitettu toimittajan oma nimi kertoo toimittajan sen tehneen alusta alkaen, vaikka totuus on toinen. Toimittaja on vain muokannut toisen tekstiä erilaiseen muotoon.

4.3 Juttujen paikallistaminen

Yhdysvaltalaisen aikakauslehden The Atlanticin yksi vanhimmista toimittajista, Alexis Madrigal kirjoittaa lehden verkkosivuilla, että sanomalehden uutistentekokoneisto on paljon arvokkaampi kuin sanomalehti itsessään. (The Atlantic Monthly Group 2012; Wikipedia Foundation 2012, hakupäivä 16.3.2012.)

Kaikki tieto, mitä toimituksessa on, on paljon arvokkaampaa kuin tarinat, joita siellä tuotetaan joka päivä. (The Atlantic Monthly Group 2012; Wikipedia Foundation 2012, hakupäivä 16.3.2012.)

Kaupunkilehtiä kiinnostaa muunkin Suomen asiat, mutta yleensä jokin koko Suomea koskettava uutinen muunnetaan aina paikalliseksi.

Esimerkkinä tästä toimittaja Taina Nuutinen-Kallio mainitsee eduskuntavaalit. Hänen mukaansa juttuun on hyvä ottaa paikalliset tekijät, kannattajat ja äänestäjät. Nuutinen-Kallion mielestä on tärkeää, ettei päättäjien ääntä jutuissa olisi kovin paljoa. Kannattajien ja äänestäjien tuominen juttuun tuo tekstin lähemmäksi muita lukijoita. (Nuutinen-Kallio 13.1.2012.)

Päätoimittaja Annemari Kelhän mukaan paikallinen uutinen voi olla myös niin sanotusti valmis kansallinen uutinen. Jos aihe on kansallinen, esimerkiksi koskien verovähennyksiä, Kelhä havainnollistaa, että sellaiseen lehtijuttuun voi ottaa esimerkiksi jonkun paikallisen opettajan haastateltavaksi. (Kelhä 27.1.2012.)

Uutiset yleensä kerrotaan myös jonkun ihmisen näkökulmasta. Esimerkiksi joku uutistoimittaja kertoisi IRA:n hyökkäyksestä konservatiivien juhlakonferenssiin vuonna 1984 seuraavanlaisesti: ”Brightonin Grand Hoteliin tehtiin tänään pommi-isku. Iskun tekijä oli IRA. Hotellissa oli menossa konservatiivien juhlakonferenssi. Juhlassa mukana ollut Rouva Thatcher pääsi pakenemaan iskua vahingoittumattomana.” (Keeble 2007, 112.)

Tässä huomionkeskipisteenä täytyi olla pääministeri Thatcher. Näkökulman kuitenkin pitäisi olla enemmän näin: ”Pääministeri Thatcher pelastui täpärästi salamurha yritykseltä, IRA:n hyökättyä Brightonissa sijaitsevaan Grand Hoteliin. Thatcher yöpyi kyseisessä hotellissa konservatiivien vuosittaisen juhlakonferenssin aikaan.” (Keeble 2007, 112.)

Työharjoittelussa kirjoitin kansallisemmasta aiheesta paikallisemman ja tuonut uutiseen tavallisen ihmisen ajatuksia. Aiheena kyseinen juttu oli jo valmiiksi paikallinen, koska yksi tämän vuoden presidentinvaalien vaalikiertueista, kokoomuksen vaalikampanja oli Meri-Lapissa.

Kokoomuksen vaalikiertue pysähtyi viime tammikuussa Torniossa ja haastattelin paikalla olleita poliitikkoja ja pureduin enemmän siihen, mitä kokoomuksen presidenttiehdokas voi antaa meille pohjoiseen. Tähänkin juttuun tuli lehden toimitukseen valmis tiedote ja sitä kautta siitä syntyi juttuaihe. Tapahtumapaikalla kyselin kommentteja paikalla olleilta tavallisilta ihmisiltä. Näin toimittuani juttu tuli lähemmäksi pohjoisessa asuvia ihmisiä ja siten juttu oli paljon paikallistetumpi ja kiinnostavampi kuin, jos olisin käsitellyt aihetta koko Suomen kannalta.

Pienillä asioilla saa kansallisesta aiheesta paikallisen, se ei siis vaadi aina suuria ponnistuksia toimittajalta. Kuva syntyi automaattisesti juttuun ja sitä ei tavallaan tarvinnut etukäteen pohtia tarkasti. Jutun kuvassa kansanedustaja Ben Zyskowitz keskustelee paikallisten ihmisten kanssa ja se ilmentää hyvin myös paikalla ollutta tunnelmaa. Tästäkin tapauksessa kuva ei mielestäni jäänyt toisarvoiseen asemaan.

5 TOIMITUSTYÖN ELEMENTIT

Jokaisen tiedotusvälineen tärkein tehtävä on välittää tietoa. Olennaista on uuden tiedon välittäminen. Tämän seikan voi tarkentaa kahteen osaan: ihmisiä kiinnostaviin asioihin ja yhteiskunnan, toiminnoista kertoviin asioihin. Tiedotusvälineet toimivat vastaanottajiensa edustajina ja tämä seikka antaa toimittajille tavallista kansalaista paremmat edellytykset päästä käsiksi tietoon. (Huovila 2004, 7, 8.)

Sanomalehden toimittajan työ sisältää tyypillisesti muun muassa tuoreen uutisen, käsittelemistä heti, kun se on tullut julki, kehittää uusia kontakteja ja seurata varteenotettavia uutisvihjeitä. (Skills Funding Agency 2010, hakupäivä 4.3.2012.) Journalismi on myös media-alan tärkeä tukipylväs. (About.com Media Careers 2012, hakupäivä 4.3.2012.)

Toimittajan tehtävänä on siis välittää erilaisin keinoin muille kansalaisille tietoa ja siihen tarvitaan toimitustyön erilaisia elementtejä, jotta lehtijutusta saadaan lukijoille tärkeä ja mielenkiintoinen. Kaupunkilehden toimittajan työhön kuuluu hyvin olennaisena osana kirjoittamisen lisäksi toimitustyön elementteihin kuuluvat valokuvaaminen ja kuvien käsittely julkaisukuntoon sekä lehden taittaminen.

Omien kokemusteni kautta tiedän, että varsinkin kaupunkilehden toimittajalle kuvankäsittely on hyvä taito. Jokaisen juttukeikan jälkeen kuvat siirretään tietokoneelle, valitaan parhain tai parhaimmat ja tehdään peruskuvankäsittely.

Toimittajan on siis mielestäni hyvä tuntea esimerkiksi Photoshop kuvankäsittelyohjelma. Kuvien käsittely muun toimitustyön ohella on välillä aikaa vievää, mutta kaupunkilehden toimittajan on sekin työnkuva tehtävä. Kyseessä on kuitenkin sen verran pieni lehti, jossa ei ole erikseen valokuvaajia, jotka voisivat käsitellä kuvat ja toimittaja kirjoittaisi sillä välin oman juttunsa valmiiksi.

5.1 Jutun synty

Toimittaja tarvitsee niin sanotun uutisvainunenän, jotta pääsee hyvien juttujen jäljille. Kokeneilta toimittajilta sellainen varmasti löytyy. Valmiiseen juttuun on kuitenkin yleensä pitkä matka, mutta hyvästä ideasta on aina paljon apua. Hyvän jutun ei mielestäni aina tarvitse olla suuri uutispommi, vaan se voi myös olla ajattomasta aiheesta, kuten henkilökuvat. Yleensä ne ovatkin lukijoista parhaimpia, koska ihmisiä kiinnostavat toiset ihmiset.

Lehtijuttu rakentuu tiedonhankinnalle ja tietoja voi saada muun muassa haastattelemalla tai tiedotustilaisuudesta. Jutussa täytyy olla oikeaa tietoa, jotta lukija saa kerrottavasta asiasta selvän kuvan. Jutun pitää myös olla objektiivinen, koska liian toimittajan omat mielipiteet eivät kuulu lehtijuttuihin. Omia mielipiteitään toimittaja voi kertoa esimerkiksi kolumneissa.

Kun olin hankkinut kaiken tarvitsemani tiedon, aloin jäsenellä ja karsia ns. ylimääräisiä tietoja. Kaikki turhat asiat on hylättävä ja säilyttää vain olennaisimmat. Tämän jälkeen kirjoitin jäsenellyn materiaalin ymmärrettävään muotoon. Omasta tekstistä olisi kuitenkin luovuttava pian eikä jäädä muokkaamaan sitä liian pitkäksi aikaa. Omalla kohdalla kävi välillä niin, etten osannut luopua jutustani vaan muokkasin sitä loputtomasti.

Jokaisesta lehtijutusta on osattava luopua ja laittaa se menemään eteenpäin, eli taittoon ja painoon. On myös hyvä luettaa oma juttu vaikka työkaverilla, koska toinen silmäpari voi huomata mahdolliset virheet. Omalle tekstille tulee helposti sokeaksi.

Jutun muokkausvaiheessa kirjoittajan on huomioitava, että sanomalehti luetaan kuin silmäillen säätä, kuten Veijo Meri on lausahtanut. Lehden lukuun käytetään vain muutamia kymmeniä minuutteja ja lukija etsii yleensä lehdestä ajankohtaista tietoa. Tämän jälkeen juttu on käsiteltävä niin, että siitä korjataan kirjain-, sana- ja asiavirheet, lyhennetään tai täydennetään, kunnes kokonaisuus antaa aiheesta väärentämättömän kuvan. (Okkonen 1974, 136.)

Idean valmistuttua seuraa haastateltavan hankkiminen. Haastattelua sovittaessa toimittajan on hyvä kertoa, kuka on ja mitä lehteä edustaa. Soittaessani haastateltavalle, kerroin kuka olen ja mistä lehdestä. Näin haastateltava tietää heti kenen kanssa keskustelee. On myös hyvä kertoa, mistä aiheesta juttua on tekemässä ja miksi haluaa haastatella juuri kyseistä henkilöä. Jutun valmistuttua toimittajan on hyvä tarkistuttaa se haastateltavalla, jotta kaikki faktatiedot ovat oikein. Tällä tavalla toimitus välttyy mahdollisilta oikaisuilta. Minulle kävi vuosia sitten kerran työharjoittelussa ollessani, että yksi juttu meni lehteen kaikkine asiavirheineen. Opin sen käytännön kokemuksen kautta, että juttu on aina ehdottomasti tarkistutettava haastateltavalla ennen sen julkaisua.

Toimittajan työhön hyvin olennaisena osana liittyy myös ihmisille soittaminen ja asioiden jatkuva tarkistelu. Näin ollen pienenkin jutun valmistuminen voi viedä paljon aikaa ja jos haastateltava ei vastaa puhelimeen, jutun valmistuminen voi myös hidastua. Tässä viimeksi mainitussa tilanteessa voi tietysti etsiä jonkun toisen henkilön haastatteluun, jos se on mahdollista.

Kun lähdin tekemään juttua, etsin ensin taustatietoja ja se tapahtui yleensä Internetin avulla, riippuen tietenkin aiheesta. Sen jälkeen lähdin miettimään kysymyksiä. Monella toimittajalla onkin tapana miettiä etukäteen kysymykset, koska se helpottaa haastattelun valmistautumista.

Kysymyksiä on hyvä olla vähintään 15 tai enemmänkin. Tämä siksi, jos haastateltavalla ei ole paljon sanomista, kymmenellä kysymyksellä ei välttämättä pärjää. Tämäkin riippuu aina siitä, kuinka pitkä juttu on tulossa. Kysymysten on myös hyvä olla muotoa miksi, mitä, milloin, missä ja kuka. Todellisuudessa haastateltava saattaa olla vähäsana-nainen ja nämäkään kysymyssanat eivät ehkä auta. Joskus myös kysymystenkaan paljo-us ei auta haastattelutilanteessa. Jotkut haastateltavat ovat todella lyhytsanaisia, eikä tietoa saa kerättyä, vaikka ylhäällä olisi kolmekymmentä kysymystä miksi, mitä, milloin tai missä muodossa.

Kokeneen toimittajan tekemä haastattelu näyttää helpolta. He osaavat rohkaista haastateltavaa puhumaan ja olemaan vapaasti. Kokenut toimittaja myös osaa kysyä oikeat kysymykset, kuunnella mitä haasteltava sanoo, tekee muistiinpanoja kuulemastaan seuraavaa kysymystä varten samalla kun tarkistaa haastateltavan kertomaa taustatietoihin nähden. (Adams & Hicks 2009, 5.)

Työharjoittelun aikana olen laittanut merkille kokeneemman toimittajan karttuneet taidot haastattelun tekemisessä. Tein kysymykset valmiiksi ennen haastattelua ja varsinaisessa tilanteessa ei aina edes välttämättä tule mieleen lisäkysymyksiä. Mutta taitaakseen haastattelun, toimittaja tarvitsee paljon kokemusta. Haastattelijana en ole kovin kokenut enkä myös toimittajana, mutta yleensä haastattelu sujuu täysin rutiininomaisesti.

Hyvän haastattelun perustana on se, että on hyvin valmistautunut tilanteeseen kuin tilanteeseen. Se vaatii todella hyvän valmistautumisen, erityisesti kasvokkain tehdyssä haastattelussa. Varmuus perustuu tiukasti taustatutkimukseen ja suunnitteluun. (Admas, & Hicks 2009, 23.)

Toimittajan työn helpoin tiedonhankintatapa on haastattelu. Se toimii silloin, jos haastateltavalta halutaan saada hyväksytyjä lausuntoja ja hyväksyttäviltä kuulostavia mielipiteitä. Mutta silloin, kun kyse on vaikeista tai pelottavista aiheista, haastattelu onkin todella vaikea tapa hankkia tietoa. Siinä vaiheessa toimittajalta kysytään paljon ammattitaitoa. (Kotilainen 2003, 139.)

Juttu rakentuu siis monesta asiasta ja toimittaja on lopulta se, joka sen rakentaa valmiiksi. Jutusta on myös hyvä selvittää oudot sanat ja selvittää muutkin epäselvät asiat eli toimittaja ns. suomentaa tekstin lukijalle. Ensinnäkin juttu tarvitsee otsikon, jonka jälkeen on mahdollinen ingressi riippuen siitä, millaisesta lehdestä on kyse.

Meri-Lapin Helmessä juttujen alussa on ingressi, joka aloittaa lyhyesti tekstin. Ingressi ei ole vielä kuitenkaan varsinaista leipätekstiä. Juttu tarvitsee myös aloituksen, jossa aihe kerrotaan lyhyesti ja ytimekkäästi. Muussa leipätekstissä kerrotaan niin sanotusti vähemmän tärkeät asiat ja se johtuu siitä, että jos juttua joudutaan lyhentämään, mitään tärkeää ei jutusta poisteta.

Juttuun tulee myös mahdolliset väliotsikot, jotka selkeyttävät lukemista. Tämän kaiken jälkeen joko toimittaja itse tai joku muu toimituksessa, liittää juttuun typografiset eli kirjapainolliset merkinnät. Sitten juttu siirtyy automaattisesti painettavaksi kirjapainoon, minkä jälkeen lehti ilmestyy ja jaetaan lukijoille. (Okkonen 1974, 256, 257.)

5.2 Toimitustyön rytmi

Kaupunkilehden toimittajan työ ei paljon eroa ns. tavallisen lehden toimittajan työstä muuten kuin siinä, että kaupunkilehdessä toimittaja toimii itse myös valokuvaajana jut

tuja tehdessään. Työ ei aina muutenkaan välttämättä ole niin hektistä, koska kaupunki-lehti ilmestyy kerran tai kaksi kertaa viikossa. Kun kuluvan viikon lehti on saatu julkais-tua, toimituksessa aletaan heti suunnitella seuraavan viikon numeroa, joten jutut valmis-tuvat tavallaan hitaammassa tahdissa. Kaupunkilehdessä seuraavalla viikolla oleva juttu on jo saattanut olla isommassa lehdessä edellisellä viikolla.

Toimittajan työ ei ole kellontarkkaa, sillä vaikka toimitukset ovatkin avoinna tietystä ajankohdasta tiettyyn ajankohtaan, toimittaja voi joutua tekemään myös juttukeikkoja iltaisin ja viikonloppuisin.

Yleensä kaikissa tiedotusvälineissä noudatetaan sovittuja aikatauluja. Aamupalaverissa suunnitellaan päivän uutis- ja juttutoimintaa. Sanomalehden palaverissa ovat yleensä mukana uutispäällikkö ja toimitussihteeri sekä toimittajat, valokuvaajat ja graafikot. Palavereissa käydään läpi, miten päivän uutistarjonta toteutetaan. (Huovila 2004, 75.)

Meri-Lapin Helmi -lehden toimitustyön rytmi on yleensä sellainen, että alkuviikosta kaikki lehteen tulevat jutut täytyy olla valmiina. Yksi päivä on lehden tekoa ja loppuviikosta aletaan suunnitella seuraavan viikon lehteä. Loppuviikosta tapahtuu yleensä myös juttukeikoilla käyminen.

6 TOIMITTAJAN HAASTEET

Journalismi muuttuu koko ajan, mutta sitä on vaikea huomata, sillä olemme jokapäiväisesti tekemisissä journalismin kanssa. Uudenlaiset yhteiskunnalliset ilmiöt edellyttävät entisistä poikkeavia esitystapoja. Kehittyvät tavat tutkia ja tietää sosiaalisesta todellisuudesta heijastuvat pakosti journalismiin. Ilmapiiri tässä yhteiskunnassa muuttuu jatkuvasti ja siten se antaa tilaa journalismille. Samalla se kuitenkin pystyttää uusia rajoja. (Kunelius 2000, 54.)

Aiemmin mainitsin, että kaupunkilehdessä toimittajan on myös hyvä osata valokuvaustaidot, koska pienemmässä lehdessä ei ole erikseen valokuvaajia kuten isommassa lehdessä. Alkupuolella mainitsin myös, että valokuvaustaitojen lisäksi toimittajan on osattava käyttää tarvittaessa kuvankäsittelyohjelmaa kuvien muokkaamiseen. Kolmantena kaupunkilehden toimittajan haasteena on taittaminen. Mutta toimittajalta vaaditaan muutakin osaamista.

Päätoimittaja Annemari Kelhä pitää toimittajan haasteisiin ja vaatimuksiin liittyen tärkeinä taitoina kirjoittamisen lisäksi hyvää äidinkielen tajua, valokuvaustaitoja, ideointikykyä ja lehden taittamista. Kelhän mukaan kaupunkilehden toimittajan haasteisiin lukeutuu myös ajan hallinta, taitoa järjestää niin, että jää aikaa olla luova ja näin ideoida uusia aiheita. (Kelhä 27.1.2012.)

Kelhän mukaan kaupunkilehden toimittajalla on haastetta tehdessä juttuja, koska kaupunkilehden toimittajan on toimittava juttukeikoilla itse kuvaajana. Tästä johtuen, eteen voi tulla tilanteita, jolloin kuvaaminen tahtoo jäädä toisarvoiseen asemaan. Kelhän mukaan lehtijutussa kuvalla on tärkeä rooli ja sen toisarvoiseksi jääminen olisi valitettavaa. (Kelhä 27.1.2012.)

Olen huomannut juttukeikoilla käydessä, että kuva todella voi jäädä toisarvoiseen asemaan. Juttua tehdessä toimittajana haluaisi panostaa kuvaan ja tekstiin yhtä paljon, mutta kun itse on myös toimittava valokuvaajana, monesti kuva jää toiseksi. Riippuu ehkä siitäkkin millaista juttua on tekemässä, että millainen kuvan täytyy olla.

Kerroin jutun synty luvussa kolmesta erilaisesta jutusta, jotka kirjoitin ja niissä tapauksissa kuvat tukivat juttuja mielestäni hyvin. Jokaisen kohdalla oli kuitenkin mietittävä jonkin verran, mutta vaalikiertue aiheeseen kuvan idea oli kaikista helpoin ajatella. Joskus juttukeikalla käydessä kaikki keskittyminen huomioituu siihen, mitä tietoa tarvitsee mukaansa ja kun kuvan ottaminen on ajankohtaista, tällöin tuntuu että tilanteessa vain haluaa ottaa kuvan nopeasti. Näin asian ei kuitenkaan pitäisi koskaan mennä, koska kuvalla on yhtä suuri merkitys kuin tekstillä.

Aiemmin kerroin henkilökuva jutusta, johon haastattelin eläkkeelle jäänyttä satamakuuraattori. Tähän juttuun viitaten, henkilökuvat mielestäni vaativat haastateltavasta sellaisen kuvan, missä tavallaan tämä haastateltava tulee henkilönä esiin sellaisena kuin on. Haastateltavaa henkilönä on kuitenkin haastavaa saada kuvassa esille, koska useimmiten haastattelussa voi käydä niin, ettei haastateltavan syvimpiin tuntoihin pääse välttämättä käsiksi. Kuvalla on kuitenkin pystyttävä kertomaan aiheesta, mistä tekstissäkin kerrotaan. Näin kuva tukee juttua.

6.1 Valokuvaus ja kuvankäsittely

Kaupunkilehti Meri-Lapin Helmessä käytetään kuvankäsittelyyn Photoshop kuvankäsittelyohjelmaa. Toimittajat kuvaavat raw-kuvia, jotka ovat laadultaan parempia kuin jpeg-formaattiin kuvatut kuvat. Raw –kuvatiedosto on muokkaamaton ja se sisältää alkuperäisen tallennetun datan. Raw ei ole kuitenkaan tiedostoformaatti vaan se viittaa useaan eri tiedostoformaattiin. Tällöin kuvan voi vielä niin sanotusti pelastaa, jos kuvanottohetkellä kuva ei ole onnistunut. (Second Picture 2008, hakupäivä 11.3.2012.)

Toimittajan on osattava vielä Photoshopin lisäksi käyttää Adobe Bridge ohjelmaa, tarkemmin photoshop raw -ohjelmaa. Adobe Bridgessä kuvien muokkaus onnistuu niin hyvin, ettei photoshopin puolella enää kuvalle välttämättä tarvitse tehdä mitään muokkauksellisia toimenpiteitä.

Yleensä kuviin lisätään valoa, selkeyttä, värien säätelyä oikeannäköisiksi ja tarkkuutta, jos kuvat sitä kaipaavat. Itselleni nämä kyseiset ohjelmat ja formaatit olivat ennestään tuttuja opiskelun kautta.

Kun kyse ei ole täysin puhtaasta uutiskuvasta, jolla olisi merkitystä, esimerkiksi sota kuva, kuvaa ei saa mielestäni käsitellä mitenkään huomattavasti, sillä kuvasta välittyvä informaatio katoaa eikä se silloin enää kerro totuutta katsojalle. Mitään muitakaan kuvia ei saa vääristellä niin, että siihen lisätään tai siitä poistetaan jotain olennaista tai muuta tärkeää. Toimittajan on saatava kuva vain käsiteltyksi niin hyvin, että se on painokelpoinen ja näyttää lehdessä hyvältä.

Nykyään pimiöitä eikä kuvan kemiallista valmistusta enää juurikaan ole. Lehtikuva on digitalisoitunut ja se on osa laajempaa informaatioteknologian murrosta. Tässä teknologiassa kaikkien medioiden sisällöt kiedotaan digitaaliseen muotoon. Digitalisoituminen on vaikuttanut kuvajournalismiin ja mullistanut muutenkin kuvaustilanteen. Kuvaaja voi nähdä valmiin otoksen heti kuvan otettuaan ja vaikkapa keskustella siitä kuvattavan kanssa. (Mäenpää & Seppänen 2009, 50.)

6.2 Taittaminen

Jokaisen sanomalehden viesti sisältyy kirjoitettuun asiaan sekä mahdollisesti visualisointiin, kuviin, grafiikkaan ja taittoon. Taiton avulla lehti järjestää jutut niille varatuille paikoille ja ensisijaisesti kunkin jutun uutisarvon mukaisesti. Pääjuttu sijoitetaan ylimmäksi ja sivun suurimmalla otsikon pistekoolla. Muut uutiset tehdään pienemmillä otsikoilla. Sanomalehti pyrkii esittämään uutisen ytimen otsikossaan. (Huovila 2004, 155, 156.)

Jutussa olevan otsikon ja kuvan täytyy muodostaa muun tekstin kanssa yhteensopiva eheys. Elementeistä otsikko ja kuva eivät saisi viestiä eri asioita, koska lukija voi ajautua harhaan juttua lukiessaan. Lukija tekee otsikon avulla päätöksen, lukeeko hän sitä vai ei. (Huovila 2004, 155, 156.)

Kun kirjapainotaito keksittiin 1440-luvulla, se on ollut sieltä alkaen avainasemassa taoudellisessa, poliittisessa ja kulttuurisessa murroksessa. Kirjapainotaito onkin yhteiskuntia demokratisoiva tekniikka. Etäisyyksien yli se entisestään korostaa viestintää ja jonka varassa ajatus objektiivisesta tiedosta käy mahdolliseksi. (Kunelius 2003, 37.)

Yhteiset tekstit, jotka levisivät sanomalehdistön synnyn jälkeen, loivat samankaltaistavia puheenaiheita, eli sisältöjä ja myös kielenkäyttötapoja, eli koodeja. Nämä asiat loivat lukijakuntiinsa kokemuksen kuulumisesta johonkin isompaan kokonaisuuteen kuin vain omaan paikalliseen yhteiskuntaan. (Kunelius 2003, 40.)

Taiton ja typografian tehtävä verbaalin asun ohella on tarjota painettu sana ja kuva lukijoille niin, että julkaisu luetaan. Jos lukuhetki estyy jotenkin, on kaikki juttuun käytetty aika tavallaan hukkaan heitettyä. (Kotka 1995, 55.)

Meri-Lapin Helmi -lehti käyttää Adobe Indesign CS4-taitto-ohjelmaa. En ollut ennen käyttänyt kyseistä ohjelmaa ja ohjelman opetteleminen perusteellisesti jäi puolitiehen. Taittaminen on vaikeaa, koska taittaja luo kuitenkin aina yhden sivukokonaisuuden ja sen on oltava visuaalisesti hyvännäköinen.

Taittaja tarvitsee mielestäni hyvää visuaalista silmää, jotta lehden kokonaisuus näyttäisi kaikin puolin hyvältä. Hyvin taitettu lehti koukuttaa lukijan ja lehteä on miellyttävää lukea ja selailta. Olen kuitenkin kokeillut lehden taittamista pintapuolisesti sekä tarkkaillut taittajan työtä jonkin verran ja huomasin edellä mainitsemieni asioiden olevan totta.

Ensimmäisenä kokeilin laittaa muutaman ilmoituksen paikalleen. Varsinaisia juttuja en kauhean paljon päässyt taittamaan, mutta pääsin kuitenkin näkemään juttuja taitto-ohjelmassa ja oikolukemaan, tarkistamaan juttuja ja lähettämään valmiita sivuja painoon. Jutun taittaminen on eri juttu kuin ilmoitusten, sillä kuvan ja tekstin on oltava tavallaan samanarvoiset. Kuva on jutun kuin jutun kannalta aina tärkeä elementti lehdessä, mutta sen ei mielestäni tarvitse viedä huomiota tekstiltä. Mielestäni tämä on kuitenkin otettava huomioon juttua taittaessa.

Lehteä ei voi mielestäni taittaa, miten sattuu, vaan se on suunniteltava, mihin kohti mikäkin juttu lehdessä tulee. Tämä tietysti mielestäni myös helpottaa taittamista, koska enää siinä varsinaisessa vaiheessa ei tarvitse välttämättä alkaa miettiä juttujen paikkoja. Toimittajan on hyvä tuntea lehti, jota taittaa jotta sen tyyli säilyy joka kerta. Taittaminen kuuluu yhtenä osana kaupunkilehden toimittajan työn arkea.

Lehden taittajalla on yleensä käytössä aika vähän aikaa. Tämä vuoksi kaikki taittoon vaikuttavat asiat pitäisi miettiä mahdollisimman valmiiksi, jotta kiire ei alkaisi lehden valmistumisen osalta painaa päälle. Virheet, joita taittamisessa tulee, ovat suurimmaksi osaksi typografisia ja niitä ovat yleensä palstatekstien kirjain,- sana- ja rivivälistykseen sekä tavutukseen liittyviä asioita. Määritykset, mitä ohjelmista löytyy valmiina, eivät välttämättä ole aina oikeita. Olisikin hyvä löytää oikea pistekoko ja riviväli suhteuttaen palstaan, mikä lehdessä on käytettävissä. (Kotka 1995, 55.)

Välistysarvot, jotka ovat vääriä, näkyvät aukkoina tai toisessa tapauksessa liian tiheään asetettuina tekstimassoina. Tällöin sanakuvat hahmottuvat epäselvästi ja sen takia vaikeuttavat muutenkin huonosti luettavaa palstatekstiä. Onnistuneen taiton lähtökohtana ovat hahmolait ja niiden tunteminen. (Kotka 1995, 54.)

Taiteajan luodessa kokonaiskuvaa sivusta, hänen pitäisi miettiä myös typografisia ja kuvallisten elementtien keskinäisiä kokoja ja painoarvoja. Työvälineinä taiteajalle tässä toimivat typografia, linjat, vinjetit, tyhjä tila, logot sekä värikentät ja muut taiteamiseen liittyvät asiat. Lukijoista kiinni pitäminen ja pärjääminen kilpailussa muiden medioiden kanssa, on oikeastaan vain yksi väylä, eli visuaalisuuden korostaminen. (Kotka 1995, 55.)

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

Opinnäytetyöni käsitteli toimittajan työtä kaupunkilehdessä, lähemmin kaupunkilehti Meri-Lapin Helmessä. Työni oli toiminnallinen, koska liitin sen työharjoitteluuni. Opinnäytetyöni käsitteli toimittajan haasteita ja erilaisia vaatimuksia, joita toimittaja kohtaa työssään kaupunkilehdessä. Onnistuin mielestäni rajaamaan aiheen hyvin ja pysyin työlleni asettamassa rajauksessa loppuun asti. Työssä esille tulevia asioita oli omien kokemusten kautta helpompi pohtia ja monet lähteet tukivat omia näkemyksiäni.

Työni alussa tarkastelen, mikä ja millainen on kaupunkilehti. Siitä eteenpäin tutkin kaupunkilehden toimittajan haasteita ja vaatimuksia, joita lehden teko tuo. Kaupunkilehden toimittajan on oltava moni-osaaja, joka taitaa kirjoittamisen, valokuvaamisen, kuvien käsittelyn ja lehden taittamisen. Esimerkiksi lehden taittamisen taito on nykyisin suotavaa toimittajalle työsaanninkin kannalta. Työni käsitteli myös lyhyesti lehtijutun teon prosessia, siitä miten juttu syntyy, eli ideasta valmiiseen tuotokseen.

Kaupunkilehden toimittajana, kuten minkä muun lehden toimittajana tahansa, pääsee tutustumaan uusiin ihmisiin ja asioihin, joihin joku muu ei koskaan pääse. Jo tämäkin seikka tekee toimittajan työstä erittäin mielenkiintoisen. Kaupunkilehden toimittajan yksi vaikeimmista haasteista on juttukeikoilla valokuvaajana oleminen, sillä se haastaa toimittajan mielestäni tekemään jutusta myös kuvan kannalta hyvän. Toisena haasteena toimittaja kohtaa kuvankäsittelyn. Silloin se on ongelma, jos peruskuvankäsittely on toimittajalle vierasta. Kolmantena on taittaminen, johon liittyy sama ongelma kuin kuvien käsittelyyn. Näiden kahden seikan vuoksi toimittajan olisi hyvä tuntea molemmat asiat. Se nopeuttaa ja helpottaa työskentelyä.

Työharjoittelun aikana en päässyt perinpohjaisesti tutustumaan taittamiseen, mutta pintaraapaisuna se jäi kokemuksiini. Sain taittamiseen jonkinlaisen tuntuman.

Toimittajan työ kaupunkilehdessä on monipuolista, koska toimittaja saa tehdä lehden tekoon liittyviä asioita laidasta laitaan. Toimittaja saa normaalin juttujen kirjoittamisen lisäksi valokuvata ja taittaa lehteä. Työ onkin tämän vuoksi todella haastavaa, sillä jokainen osa-alue on hallittava.

LÄHTEET

About.com Media Careers 2012. Journalist Profile, How to Become a Journalist. Luettu ja tulostettu 4.3.2012.

><http://mediacareers.about.com/od/mediajobprofiles/a/Journalist.htm>.<

Adams, Sally & Wynfrod Hicks 2009. Interviewing for journalists. Routledge Taylor & Francis Group. New York.

The Atlantic Monthly Group 2012. Luettu ja tulostettu 16.3.2012.

>http://fi.wikipedia.org/wiki/The_Atlantic<

Hakala, Juha T. 2000. Opinnäyte luovasti, Kehittämis- ja tutkimustyön opas. Gaudeamus. Tampere. Tammer-Paino Oy.

Hakala, Juha T., 2004. Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. Gaudeamus Kirja. Tampere. Yliopistokustannus University Press Finland Ltd. HYY Yhtymä. Tammer-Paino Oy.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. Kirja yhtymä Oy. Tampere. Tammer-Paino Oy.

Huovila, Tapani 2004. Toimittaja – tiedon etsijä ja vaikuttaja. Porvoo. WSOY.

Journalistiliitto 2011. Journalistin ohjeet. Luettu ja tulostettu 27.1.2012.

><http://www.journalistiliitto.fi/pelisaannot/journalistinohteet/>.<

Keeble, Richard, *The Newspapers Handbook 2006*. Routledge Taylor & Francis Group. New York.

Kelhä, Annemari, päätoimittaja, kaupunkilehti Meri-Lapin Helmi, 2012, 27.1.

Kolari, Erja 2009. Toimittajasta tuottajaksi, Sanomalehden toimitustyö muutoksessa. Teoksessa *Journalismi murroksessa*, toim. Väliverronen, Esa. 150. Hakapaino, Helsinki. Gaudeamus University Press Oy Yliopistokustannus, HYY Yhtymä.

Kotilainen, Lauri 2003. *Parempi lehtijuttu*, Inforviestintä Oy. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Kotka, Kari 1995. Nuotin vierestä visuaaliseen taittoon. Teoksessa *Lähemmäs vielä – Paikallisjournalismin täyspakkaus*, toim. Kangaspunta, Seppo. 55. Moniviestintä Oy. Loimaa. Loimaan Kirjapaino Oy.

Kunelius, Risto 2000. *Hyvä journalismi*, Suomen Journalistiliiton Mediakriittinen julkaisusarja 5. Forssa. Painotalo Auranen Oy.

Kunelius, Risto 2003. *Viestinnän vallassa*. WS Bookwell Oy. Porvoo. Werner Söderström Osakeyhtiö.

Madrigal, Alexis 2011. *A Powerful Tool for Local Journalism: Contextualized News on a map*. Luettu ja tulostettu 4.3.2012.

><http://www.theatlantic.com/technology/archive/2011/07/a-powerful-tool-for-local-journalism-contextualized-news-on-a-map/242598/> <

Median maailma 2004. *Joukkoviestinnän kehitys, painoviestintä, sanomalehti, historiaa*. Luettu ja tulostettu 11.3.2012.

> http://www2.edu.fi/medianmaailma/kehitys/sanoma_historiaa.html <

Medioiden mielikuvat –tutkimus 2010. Sanomalehtien Liitto. Luettu ja tulostettu 3.3.2012.

>http://www.sanomalehdet.fi/files/1934/20110525_tutkimustiedotteen_liitteet.pdf. <

Mäenpää, Jenni & Seppänen 2009. Lehtikuvan digitaalinen murros. Teoksessa *Journalismi murroksessa*, toim. Väliverronen, Esa. 50. Hakapaino, Helsinki. Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus, HYY Yhtymä.

Mäntylä, Jorma 2004. Journalistin etiikka. Gaudeamus Kirja. Tampere. Oy Yliopistokustannus. University Press Finland Ltd. HYY Yhtymä. Tammer-Paino Oy,

Nuutinen-Kallio, Taina, toimittaja, kaupunkilehti Meri-Lapin Helmi, 2012, 13.1.

Okkonen Antero, Toimittajan työ 1974-1980. Arvi A. Kariston Osakeyhtiön kirjapaino, Hämeenlinna.

Sanomalehtien Liitto 2010. Nuoret arvostavat sanomalehtiä, lukeminen lisäsi äänestämistä. Luettu ja tulostettu 3.3.2012.

><http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=2667>. <

Sanomalehtien Liitto 2010. Kaupunkilehdet liittyivät Sanomalehtien Liittoon. Luettu ja tulostettu 3.3.2012

>http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?4702_m=3741&4702_o=30&s=2708. <

Skills Funding Agency, Next Step 2010. Newspaper Journalist – All Information. Luettu ja tulostettu 4.3.2012.

><https://nextstep.direct.gov.uk/PlanningYourCareer/JobProfiles/JobProfile1459/Pages/default.aspx>.<

Second Picture 2008. Raw-tiedostot valokuvauksessa. Luettu ja tulostettu 11.3.2012.

>http://www.secondpicture.com/tutoriaalit/valokuvaus/raw_tiedostot_valokuvauksessa.html <

Vilkkä, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Wikipedia Foundation 2012. Tabloidi. Luettu ja tulostettu 21.1.2012.

><http://fi.wikipedia.org/wiki/Tabloidi>.<

Wikipedia Foundation 2012. Sanomalehti. Luettu ja tulostettu 3.3.2012.

><http://fi.wikipedia.org/wiki/Sanomalehti>. <

Yrittäjälinja 2010. Kaupunkilehtien Liiton toiminta loppui – lehdet jatkavat. Luettu ja tulostettu 3.3.2012.

><http://www.yrittajalinja.fi/uutiset.html?366>. <

LIITELUETTELO

Liite 1. Työssäoppiminen ulkomailla avartaa.

Liite1. Cafe Niinisto kiinnosti torniolaisia.

Liite 3. Pitkä ura satamakuraattorina palkittiin kunniamerkillä.

Työssäoppiminen ulkomailla avartaa

Liite 1 1(4)

Työssäoppiminen ulkomailla avartaa

(Meri-Lapin Helmi 25.1.2012)

Heidi Leinonen ja Niko Tähti kävivät työssäoppimassa Englannissa. Työssäoppiminen kesti kaksi kuukautta.

Torniolaiset Heidi Leinonen ja Niko Tähti kävivät viime vuonna tutkimassa englantilaista ruokakulttuuria työssäoppimisen merkeissä.

- Englanti oli vähän sellainen kompromissi paikka minne lähteä, mutta siinä mielessä parempi vaihtoehto kuin esimerkiksi Ranska, koska ei tullut kieliongelmiä, kertoo Tähti.

- Me otettiin yhteyttä kansainvälisistä asioista vastaavaan henkilöön meidän koulussa. Kerroimme halusta lähteä ulkomaille ja sen jälkeen katsottiin opintojen mukaan, voidaanko me sinne lähteä. Meidän piti tehdä englanninkielinen cv ja piti olla europassi. Opettaja hommasi yhteishenkilön kanssa vielä meille asunnon ja harjoittelupaikan, jatkaa Leinonen.

NUORET asuivat pienessä idyllisessä St. Edmunds Bury kylässä, josta Lontooseen oli junalla matkaa vain muutama tunti. Vastaanottava koulu oli paikallinen ammattikoulu, mutta ei kuitenkaan ihan samantasoinen kuin esimerkiksi Torniossa.

- Me asuttiin siellä talossa, jossa oli muun muassa kolme makuuhuonetta ja oma sisäpiha. Meidän oli tarkoitus jakaa se talo kolmannen suomalaisen kanssa, mutta hän ei tullutkaan, joten saimme pitää talon ikiomana. Se talo oli ihan kuin suoraan Emeraldale tv-sarjan kylästä, kertoo Leinonen ihastellen.

Leinonen ja Tähti olivat työssäoppimassa vanhassa kartanossa, joka oli lounas- ja kahvilavintola. Ravintolassa järjestetään myös erilaisia juhlia. Nuoret tekivät seitsemän tunnin mittaisia työpäiviä tarjoillen ja työskentelemällä keittiössä.

- Tarjoileminen ei ollut kaikkein kivointa, koska aina sai selittää mistä on kotoisin, toteaa Leinonen.

Leinonen ja Tähti huomasivat, ettei lukion kieliopilla tehnyt mitään, koska esimerkiksi lausuminen oli vanhoillisempaa ja brittiaksentilla maustettua. Englantilaiset itsekin väittelivät oikein lausumisesta. Lontoossa oli helpompi puhua ja suurkaupungissa oli muutenkin erilaista. Leinosen mukaan keittiösanasto oli vaikea oppia, mutta muut perussanat eivät.

Englannin ruokakulttuurissa on paljon eroavaisuuksia Suomeen. Ruoka on yksinkertaista ja muodissa on intialainen ruoka. Myös suolan käyttö oli erittäin vähäistä.

- Englantilaiset käyvät paljon ulkona syömässä. He tekevät itse vähän ruokaa. Yleensä he menevät syömään tosi myöhään, vasta joskus illalla kahdeksan tai yhdeksän aikaan, muistaa Tähti.

Englantilaisten kohteliaisuus toisia ihmisiä kohtaan hämmästytti nuoria ja sen kohtaaminen tuntui välillä vaikealta.

- Menin hämilleni, kun ensimmäisen kerran kutsuttiin sweetheartiksi, eli kullanmuuriksi ja yhtenä iltana kun kävelin kotiin, eräs vastaan tullut mies kysyi onko kaikki kunnossa, muistelee Leinonen nauraen.

NUORET lähtisivät ulkomaille uudelleenkin, jos tilaisuus tulisi eteen. Rohkeutta heiltä löytyisi nyt enemmän lähteä myös siksi, koska kynnys puhua englantia ei ole enää niin ongelmallista. Usein heidän oli kuitenkin mietittävä, mitä sanoi, ettei tullut väärinkäsityksiä.

- Ainahan se myös avartaa, kun näkee erilaista kulttuuria. Oli kiva olla siellä ne pari kuukautta, tuumaa Tähti.

Leinonen ja Tähti eivät kuitenkaan haluaisi tulevaisuudessa enää lähteä opiskelemaan ulkomaille, mutta työnteko siellä maistuisi.

- Italia houkuttaisi, kertoo Leinonen hymyillen.

Nuoret myöntävät, että ikäväkin Suomeen tuli jossain vaiheessa.

- Kavereita oli ikävä, miettii Tähti.
- Olin kotiin yhteydessä pari kertaa ja palatessamme meinasi tulla itku, kun kuuli omaa kieltä puhuttavan, sanoo Leinonen hymyillen.

Leinonen ja Tähti kannustavat muitakin lähtemään ulkomaille. Siinä ei häviä heidän mielestään mitään. Leinosen mielestä Englannissa ollessa parasta olivat ihmiset ja Tähdessä sieltä saatu kokemus. Leinonen ja Tähti opiskelevat Ammattiopisto Lappiassa ravintolakokeiksi.

Cafe Niinistö kiinnosti torniolaisia

Liite 2 1(3)

Cafe Niinistö kiinnosti torniolaisia

(Meri-Lapin Helmi 1.2.2012)

Kokoomuksen presidentinvaalikiertue pysähtyi Torniossa. Puoluetta oli edustamassa Ben Zyskowicz ja Sampsa Kataja.

Ihmisiä hyöri viime torstaina sankoin joukoin Cafe Niinistön edustalla. Kylmästä säästä huolimatta monet olivat tulleet varta vasten paikalle, kun kokoomuksen kansanedustaja **Ben Zyskowicz** ja varapuheenjohtaja **Sampsa Kataja** vierailivat vaalikiertueen merkeissä Torniossa.

Tunnelma oli iloinen ja kahvi maistui tuoreen pullan kera. Keskustelu kävi vilkkaana ja ihmisten mielissä pyörivät päällimmäisenä muun muassa hyvinvointi- ja koulutuskysymykset.

ZYSKOWICZ lupasi viedä presidenttiehdokas **Sauli Niinistölle** viestiä esille tulleista asioista ja siitäkin, kuinka paljon väkeä paikalle oli saapunut. Hän halusi korostaa, että kokoomuksen presidenttiehdokas on koko maan presidentti.

- Tänne pohjoiseen hänellä on mielestäni paljon annettavaa. Hän on työn teon ja yrittäjyyden kannalla täällä Lapissakin ja suhtautuu myönteisesti kaivos Hankkeisiin. Lapissa tarvitaan taloudellisesti kannattavaa toimintaa, kertoi Zyskowicz.

Zyskowicz ei kuitenkaan halunnut lähteä arvioimaan, miten vaaleissa tulee lopulta käymään.

- Varsinaiseen vaalipäivään ei ole pitkä aika enkä tunne gallupeja. Maltan odottaa siihen varsinaiseen vaalipäivään. Molemmat ehdokkaat ovat mielestäni todella hyviä, totesi Zyskowicz.

TORNIOLAINEN Vilma Lamsijärvi poikkesi Cafe Niinistöön juomaan kahvit. Lamsijärvellä oli ehdokaskin jo tiedossa.

- Ensimmäisellä kierroksella ei tullut äänestettyä, mutta nyt aion sitten äänestää. Ehdokkaallani on ainakin runsaasti kokemusta ja hän tietää asioista paljon, kiteytti Lamsijärvi.

Myös torniolainen **Saara-Liisa Sirniö** oli lähtenyt vaaliasioille. Kahdesta jäljelle jääneistä ehdokkaista Sirniölläkin oli oma ehdokas valmiina mielessä. Sirniön valintaan vaikuttivat ehdokkaan oikeudenmukaisuus ja taistelu nuorten asioiden puolesta.

- Täältä ajattelin suoraan mennä äänestämään. Olen seurannut Niinistön uraa ja hän on mielestäni rehellisin poliitikko ja rohkea, joka uskaltaa sanoa asioista suoraan ja pysyä mielipiteissään, sanoi Sirniö hymyillen.

Fakta: Cafe Niinistö

Niinistä 2012 –presidentinvaalikampanjan tapaamispaikka.

Tarjoaa kohtaamis- ja keskustelupaikan kokoomuksen linjauksista kiinnostuneille.

Lähes 100 kahvilaa ympäri Suomen.

Ben Zyskowitz keskusteli torniolaisten kanssa vaalikiertueella. Iloisen värinen lakki piristi tunnelmaa.

Pitkä ura satamakuraattorina palkittiin kunniamerkillä

Liite 3 1(4)

Pitkä ura satamakuraattorina palkittiin kunniamerkillä (Meri-Lapin Helmi 14.3.2012)

Kemin Merimieskirjon satamakuraattori Hilka Ollitervo jäi helmikuussa eläkkeelle 22 vuoden jälkeen.

Hilka Ollitervo katselee ulkomaisia rahoja, joita matkaajat ovat jättäneet jälkeensä Merimieskirkolle.

Helmikuussa eläkkeelle jäänyt torniolainen Hilikka Ollitervo työskenteli 22 vuotta. Kemin Merimieskirkon kuraattorina. Pitkän uransa aikana Ollitervo sai kohdata ihmisiä ympäri maailmaan.

Työn parasta antia Ollitervolle on ollut se, että hän on saanut olla ihmisten kanssa tekemisissä. Apua tarvitsevat ovat olleet hyvin kiitollisia saamastaan tuesta.

- Palautteen sai aina suoraan ja se motivoi todella paljon, toteaa Ollitervo.

SATAMAKURAATTORILLA on monipuolinen toimenkuva, johon kuuluu kanttiinien hoitaminen ja siinä samalla asiakaspalvelu, ihmisten tapaaminen laivakäynneillä, laivaporukan käyttäminen kaupungilla, retkillä, siivoaminen sekä yhteydenpito seurakuntiin ja muihin sidosryhmiin.

Asiakkaista suurin osa on ulkomaalaisia ja kuraattorin on osattava ainakin englantia pärjätäkseen. Jokainen työpäivä on myös erilainen ja suunnittelusta huolimatta ennalta-arvaamaton.

Ollitervo sai viime vuonna presidentti Tarja Halosen myöntämän Suomen Valkoisen ruusun ritarikunnan ensimmäisen mitalin.

- Olin ilahtunut uutisesta. Työnantaja sitä mitalia minulle haki. Onhan se sellainen tunnustus tehdystä työstä ja arvon antoa sille, sanoo Ollitervo hymyillen.

Ollitervon mielestä Merimieskirkon tärkein tehtävä on palvella merenkulkijoita.

- He ovat yleensä pitkään merillä ja muutenkin samassa ympäristössä samojen ihmisten kanssa niin, heistä on sitten mukava jutella jonkun kanssa. Merimieskirkkohan on avoin kaikille uskontokunnista tuleville, kertoo Ollitervo.

SALLASTA kotoisin oleva Ollitervo muutti Kemiin vuonna 1971. Merimieskirkon asemanhoitajan paikkaa hän haki vuonna 1989. Tuolloin Ollitervo asui jo Torniossa.

- Paikka oli kirkossa auki syys-lokakuun aikana. Tieto työpaikasta tuli toukokuussa ja aloitin työt tarkalleen tammikuun ensimmäisenä päivänä vuonna 1990, muistaa Ollitervo.

Mieleenpainuvia hetkiä on jäänyt työuran varrelta useita. Ollitervo muistelee esimerkiksi Euroopan merillä 30 vuotta matkannutta miestä, joka tuli Kemiin ensimmäistä kertaa.

- Laivat, joissa hän oli työskennellyt, olivat liikkeessä koko ajan eli eivät olleet satamassa kuin muutaman tunnin. Täällä laiva sitten pysähtyi muutamaksi päiviksi ja hänelle täällä käynti oli sellainen pysähdys. Me juttelimme ja kävimme kahvilla.

Ollitervon mukaan miehestä huokui se, miten raskasta on olla jatkuvasti liikkeessä. Satamakuraattori tajusi, miten irrallaan ihminen voi olla muusta elämästä. Toisella kertaa Merimieskirkolle tuli kaksikymppinen mies, joka oli ollut merillä kaksi vuotta. Työsopimus oli päättymässä viikon päästä ja poika soitti merimieskirkolta ädilleen. Kun he kuulivat toisensa, molemmat itkivät.

- Pojan äiti ei ollut edes tiennyt, onko oma lapsi vielä hengissä, kertoo Ollitervo vaikuttuneena.

MERIMIESKIRKKO

Tarjoaa merenkulkijoille ja muille, matkaajille vapaa-ajan viettopaikan.

Avoin kaikille uskontokunnista tuleville.

Kirkossa on myymälä, josta matkaajat saavat ostettua vaatteita tai muita matkamuistoesineitä.

Rakennuksesta löytyy internet ja puhelin, joiden avulla voi pitää yhteyttä ystäviin ja sukulaisiin.

Hiljentymiseesnkkin on mahdollisuus siihen varatussa huoneessa.

